

ДЗЬВЕ СЫСТЭМЫ—ДЗЬВЕ ФОРМЫ

У ІХ

ДЗЕЦІ-ШАХЦЕРЫ

Умовы дзіцячай працы ў „цывілізаваных“ краінах ня так далёка адзіны ад кітайскай сыстэмы.

У капальнях паўночных раёнаў Францыі працуюць моладзь, пачынаючы з 4-гадовага ўзросту. Ім прыходзіць штурхаць вагавыя згрунты ў 600 кіла. На такіх глыбінках фабрычных працуюць дзеці ва ўзросце 12—13 год. Атрымоўваюць яны 3 руб. 80 кап у тыдзень. У горнай прамысловасці маладыя рабочыя ва ўзросце 17—18 год атрымліваюць у сярэднім 7 руб. 60 кап. у тыдзень.

Беспрацоўе асабліва балюча ўдарвае па моладзі. 13-гадовыя вагоў не атрымліваюць ніякай дапамогі. Толькі ў 16 год малады рабочы пачынае атрымліваць дапамогу ў 25 кап. Комфракцыя ўнесла ў парламент праект закону аб працы моладзі. Вось некаторыя дэтрабаваныя:

Неўная забарона працы моладзі да 14 год, скарачэнне рабочага дня для падлеткаў, штогодні месчныя водпусы, ураўнаванне з дарослымі ў правах на дапамогу, права абіраць і быць абраным у прафесійныя органы.

„Так павінны змагацца і вы“...

Батракі ў Нямеччыне—набольш эксплуатаваная частка рабочае класу. Працуюць батракі з раніцы да позняга вечару. У Саксоніі самая высокая заробковая плата батрака—39 пфенігаў—калі 20 кап. у дзень. Абшарнікі прымушаюць абавязкова працаваць і жонак батракоў. Дзедзі батрака, калі яны канчаюць школу, могуць жыць у маёнтку толькі пры ўмовах, калі яны працуюць у абшарніку. Нядаўна абшарнікі абвясцілі змяншэнне заробку батракоў на 30 проц.

12-гадовы піонер раскавае: „Я хачу вам раскаваць аб забастоўцы, у якой я сам прымаў удзел. Ах, якая мы працавалі ў адным маёнтку. Нам плацілі 50 пфенігаў. Гаспадар належаў нам знізіць заробок на 35 пфенігаў. Мы адмовіліся працаваць і ўжо наступны дзень атрымалі зноў на 50 пфенігаў.

Так павінны і вы змагацца!—завяў ён.

ДЗЬВЕ СЫСТЭМЫ

А 2, 3, 4 гады рання 9-10-гадовы дзіцяці адрываюць ад іх брудных ложкаў і прымушаюць за адно толькі нічэмнае пракормленне працаваць да 10-11-12 год ін, дзякуючы чаму яны іх аднаўляюцца служыць, цела сёння, рысы твару набываюць тупы выгляд, і ўся істота дэзервае ў немай нярухомасці, якая выглядае іх прыгожым у жых (Маркс).

Маркс паказвае, як машына ў капіталістычнай сыстэме нямінуца пачне за сабой выкідаць мільёнаў дарослых рабочых і замену іх жаночай і дзіцячай працай, больш таннай. Жаночай і дзіцячай праца была першым словам капіталістычнага ўжывання машыны (Маркс).

Ужыванне мільёнаў аз цэй і падлеткаў у вытворчасці зьяўляецца адным з верных сродкаў знізіць і да таго жабыцкую заробковую плату, падоўжыць рабочы дзень і ўзмацніць нормы эксплуатацыі. Навучанне дзіцяці і падлеткаў, сыстэма вучнёўства, поўнаком падпарадкаваны мэтах эксплуатацыі і вышэйшайнай найбольшай дадатковай вартасці.

Дзеці і падлеткі ў большасці выпадках выкарыстоўваюцца, як некаваліфікаваная рабочая сіла, і таму найбольш „перадавой“ сыстэмай навучання лічыцца амерыканская, фордаўская. Фордаўская падлетка адзіны

вельмі нескладанай операнцыі на працягу аднаго-двух дзён, а потым прымушае гэтага-ж падлетка гадамі выконваць тэтую прытулячую працу. Такім чынам, фордаўская сыстэма падрыхтоўкі кадраў у ператварэньне рабочага ў просты прыдатак да машыны.

Побач з „падвучаннем“, якое практыкуецца ў найбольш перадавых, мадэрнізаваных прадпрыемствах, шырока ўжываецца ў кроўнай і сярэдняй прамысловасці шматгадовае вучнёўства. Гэта сыстэма асабліва распаўсюджана ў Нямеччыне і Англіі. Тут вучнёўства зьяўляецца шыльдай для бесчалавечай эксплуатацыі і амаль дарэмнага выкарыстоўвання дзіцячай працы.

У Нямеччыне няма цвёрда ўстаноўленай аплаты вучняў. Гаспадар плаціць вучню столькі, колькі яму ўдзімаецца. І назва для гэтага прыдуманая ўдала. Вучня атрымлівае не заробковую плату, а „дапамогу на выхаванне“. У Польшчы шырока практыкуецца дарэмнае вучнёўства. Часта бываюць выпадкі, калі бацькі нават дапамагаюць за тое, што прадпрыемства бясплатна эксплуатае дзіця. У Англіі тэрмін вучнёўства цягнецца 7 год, і ўсё гэты час фабрыкант бескантрольна распараджаецца рабочым падлеткам.

А на сканчэнні тэрміну навучання падлетка ўжо сьперажае бес-

Толькі ў краіне дыктатуры пролетарыяту, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі куюцца соцыялістычныя кадры бальшавіцкіх тэмпаў і спраў

Сыстэма Муй-Цай

Так завецца гандаль дзяцямі ў Кітаі

Узрост праданых дзяцей хістаецца паміж некалькімі днямі і 7-8 гадамі. Выпрадаваны спецыяльным тым дагавору паміж прадаўцом і пакупнікам. Цэлы штат маляроў нажываюцца на пасрэдстве пры продажы і пакупцы дзяцей.

Многія з дзяцей павольніку прызначаюцца для „наслуг па доме“. Часцяком дзяцей востам скупаюць публічныя дамы і фабрыканты для працы на фабрыках. Праданыя дзеці настуляюць у поўную залежнасць свайх гаспадароў.

Толькі ў адным Гангюгу падлічана звыш 20 тысяч дзяцей павольніку. Калі ў 1923 годзе ўзнікла гутарка аб адмене сыстэмы Муй-Цай, рашуча выступілі супроць гаспадары маладоўх павольніку, Англіскія імперыялісты ўспрынялі гэтае рабаўласніцкае, як гэтае кароду.

Архіепаіскап Кентэрберыйскі, які з невялікай прапаведвае сьвяшчэнную ваіну супроць СССР, дзе па яго словах існуе прымушова праца, не прамаўляе ніякага жадавання наладжваць крыжовыя паходы супроць рабаўласніцкага, хоць факт павольніцтва яму добра вядомы.

Зразумела, ён ніякіх мер ня прыняў. Гэтыя меры супроць рабаўласніцкага прыме Чырвоная армія Кітаю.

Яны вырасьлі ў сьценах фабзавучу

Гэта быў 1923 год. Добруская папярэла фабрыка „Герой Працы“, якая некалі належала клясе Паскевічу, толькі-толькі пачала разгортвацца, аднаўляць зруйнаваную ва час грамадзянскае вайны гаспадарку.

І тады Пелька Кулягаўчун—эканамі-работнік комсамольскай ячэйкі—абіраў парогі гаспадарчых, прафесійных і грамадзкіх арганізацый. „Дайце фабзавучу!“ Такі быў лозунг комсамолу. Пелька, разам з групай энтузіястаў, яго ажыццяўляў.

Першыя групы лепшых комсамольцаў і рабочай моладзі вучыліся без настаўнікаў, без праграм. Днём працавалі на фабрыцы, а ноччу майстравалі сталы, табурэты, ложкі, збіралі капежкі на арганізацыю камуны і саражаліся з рабочымі фабрыкі, даводзячы перавагу ФЗВ перад індывідуальным вучнёўствам.

Так было ў першыя гады жыцця школы. Адна за адной перамагаліся цяжкасці. Насамым вялікім мытарстваў дабіліся інтэрнату. Зьявіліся настаўнікі. Заводакіраўніцтва выдала спэцыяльныя чорныя шыпэлі, боты і пёлыя шапкі.

Закруцілася жыццё фабзайцаў: школа, фабрыка, камб.

Такі быў 23 год.

Няпрыветна прышоў першы выпуск. 20 маладых рабочых комсамольцаў—камуністаў, атрымаўшы вышэйшую кваліфікацыю, занялі камандныя вышні вытворчасці.

Іх выхаваў фабзавуч

Зверху: тав. Васілеўскі, унізе, злева направа: т. т. Архіпенка, Гарайнаў, Васілеўскі.

Іх партрэты—гэта партрэт рабочага палётка, гэта партрэт палкалення Кастрычніцка. Вось ён—Юзік Васілеўскі. Яго кваліфікацыя найбольш сур'ёзная—сечачнік. Гэ—сэрца папярэла машыны, ён быў ініцыятарам соцсаборніцтва на папярэла фабрыцы „Чырвоная Зорка“. Быў сэкратар райкому ЛКСМБ, і перае кіруе партыйнай арганізацыяй, Садкія, Саўчанка, Грызель і інш. фабзайцы—сучасныя кіраўнікі будышых парт'яцэе.

Ванька Гарайнаў—першы бувадэр і сьлячак у ФЗВ—зараз стаў гаспадаром павяце. Гэта ён камуністы, авіа-тэхнік. Ясік Васілеўскі—будучы ваенна-морскі лётнік.

Першыя вынаходствы на Добрускай фабрыцы належалі былому арганізатару камуны фабзайцаў—Віктару Папоў. Адвён першых фабзайцаў, зараз ён вынаходца-ацыяналізатар, пачоўнік загадчыка пэдыапага заводу вясном фабрычнага каміна, вяхаваны школай Кастрычніка.

Пісторыя папярэла прамысловасці мінулым ня ведала жанчыну-рольшчыка. да важнейшага вагара папярэла прамысловасці—рольнага аддзялення прышла першая комсамолка—фабзавучніца Ніна Агравіч. Жывая, чорнавокая, сьмела арудуючая, дэлюёвай і сьравінай, яна крок і крокам разбіла кансерватыўныя адносіны да жанчыны-рольшчыка. За ёй паследвае другія.

Рассяпаны фабзайцы па ўсёй Беларусі па ўсёй Эсэсэры, Спытайце ў кожнага фікультурыка і ён вам раскажа аб Мікоі Архіпенку, ідэолягу фікультурааганізацыі БССР, аб былых юнкорках „Чырвонай Зьмены“—зараз ваенных працэўніках—Сусьмелі Маскаленку і інш.

Першы выпуск Добрускага фабзавучу да 20 чал, другі—16, а зараз ён налічвае каля 300 вучняў.

Ад двух пакояў на задворках старога клубу, якія называліся агульнажыццём 1923 годзе, зараз вырасьлі два гіганты—будыны, інтэрнаты з лабораторыямі, ланіскімі куткамі і г. д.

Рассяе фабзавуч паперніку, і кіруюць і былыя фабзайцы. Інструктары—Абіндэр, Ілейватэўскі, Асахчы, Батляроў—атрымалі похітычнае і вытворчае выхаванне ў сьценах гэтага фабзавучу.

Э. Каганская.

Фабзавуч!

ЖЫЦЦЁ ТВАРЫЦЬ,
ЗА СОЦЫЯЛІЗМ ЗМАГАЦА—
ВОСЬ ШТО ПАРТЫЯЙ ДАРУЧАНА ТАБЕ

„Кімаўцы“ далі 104 проц.

У маі месяцы 1930 г. была адчынена кузня кадрў для швейнай прамысловасці—ФЗВ імя „КІМУ“. Фабрыка-школа ўжо шмат зрабіла ў галіне падрыхтоўкі кадрў для сацыялістычнай прамысловасці.

Комсомольская ячэйка стала ініцыятарам арганізацыі школьнага жыцця, практычным арганізатарам соц. спаборніцтва і ўдараў. Зараз, да 10-годдзя ФЗВ, школа абвясціла вытворчы-навукавы маніўр.

Комсомольцы фабзавучу расце з кожным днём і з поспехам выконвае лезу: „100-проц. рабочай моладзі—у комсомол“. Да 10-шгадовага юбілею 75 вучняў школы падарылі аб'явіцельны ў комсомол.

З 10-ці комсомольцаў у час арганізацыі школы, комсомольская арганізацыя вырастае да 200 комсомольцаў, і зараз праводзіцца значная праца па ўдзяльнасці беспартыйнай моладзі ў комсомол.

За час існавання школы адбыліся 3 наборы. Школа налічвае 800 вучняў. Зараз праводзіцца падрыхтоўчая праца да прамоўляльна, якая ўдзяляецца з выкарыстаннем прамоўляльна і навукавых праграм школы.

Колектыў школы пад кіраўніцтвам комсомольцаў дасягнуў выканання прамоўляльна на 104 проц. Арганізацыя шт. рмывы ўдарныя брыгады, бук-

сір, мобілізаваў усіх вучняў школы навокал выканання і перавыканання прамоўляльна.

ФЗВ імя КІМУ вытрымаў экзамен кузні сьведомых сацыялістычных кадрў.

Адначасова з гэтымі дасягненнямі, школа мае рад недахопаў. Навучальныя праграмы не дасягены да вучняў, рал дысцыпліны не поўна выкананы. Комсомольскі колектыў ФЗВ зараз барацьба на буксір навукальную частку школы.

Бытавыя абставіны вучняў з кожным днём палішаюцца, але ж яшчэ і зараз пачынае чакаць інтэрнату. Паміж школьнай і вучняў не дае магчымасці належным чынам раз'ясніць грамадскую працу ў школе. 800 вучняў ня маюць свайго клубу.

Да 10-га юбілею ФЗВ мы патрабуем большай увагі з боку Гаркому комсомол і Белгэйтресту.

Мы патрабуем, каб гарсавет аддаў школе паміжшкольнае кр. м. МПРК, якое належыць школе-фабрыцы, каб даць магчымасць яшчэ большым разгорнутым і па-зашкольнай працы мобілізаваць усіх вучняў школы на выкананне пільны.

Кімавец і падаеў б. дзе выконваў пастанову партыі зрабіў ФЗВ сапраўды й кузню кадрў.

Н. Наган, Х. Бранскі.

ЗА АСНОУНЫ ЦЭХ ПРАДПРЫЕМСТВА

3 пастановы прэзідыуму ЦСПСБ аб X-годдзі фабзавучу

10 год існавання ФЗВ—гэта 10 год барацьбы за сацыялістычныя формы арганізацыі моладзі ў вытворчасці, гэта 10 год барацьбы пад кіраўніцтвам партыі за „злучэнне аплач вай вытворчай працы з разуменнем раз'ясненнем, са значным практыкаваннем і політэхнічнай падрыхтоўкай“ (Маркс).

За 10 год школы ФЗВ далі сацыялістычнай прамысловасці дзесяткі тысяч кваліфікаваных ра. очы і работніц. З асаблівасцяў фабзавучнікаў вышлі першыя застрельшчыкі новых мэтаў сацыялістычнай працы—соц. спаборніцтва і ўдараў. Усе гэта дасягненні дазваляюць правам арганізацыі развіцця і практыку мінулага к раўніцтва Усе ЦСПСБ, Наркампрацы СССР і пасобіх гас. адарнікаў, ФЗВ зараз цалком прызнаны як асноўная форма падрыхтоўкі кадрў кваліфікаваных рабочых.

маршам

Абяцалі...

Прэзідыум ЦСПСБ адзначае асобную ролю Леніна і Комсомолу Беларусаў, які пад кіраўніцтвам коммулістычнае партыі правёў вялізарную барацьбу з опартуізмам, закарэналабы і недаацэнкай ролі ФЗВ у падрыхтоўцы высока-кваліфікаваных кадрў для сацыялістычнага будаўніцтва.

Надаючы асаблівае політычнае зна-

разгорнутым

Далі...

чэнне 10-годдзя ФЗВ. Прэзідыум ЦСПСБ паставіў:

1. Школа фабрычна-заводскага вучнёўства павінна з'явіцца адным з асноўных цэхаў прадпрыемства. Поўная адказнасць за пастапоўку працы ўскладаецца на адміністрацыю і фабзавучніцкіх адпаведна.

Фабзавуч за свае 10-ць год дасягнуў толькі сваю жыццёвасць, але і

занаў першае месца, як асноўная форма падрыхтоўкі кадрў пролетарыату і зараз павінна ахапіць усе індустрыяльныя і брыгадныя вучнёўства, што сьць яшчэ на прадпрыемствах Б.С.Р. форсуе тэмпы развіцця ФЗВ.

У адзнаку 10-ці годдзя ФЗВ абвясціў прымем 10-цігоддзя лешых фабзавучнікаў удараў, якія прымаць актыўны ўдзел у жыцці прадпрыемстваў ФЗВ, у профсаюзы.

2. Улічваючы а дачу падрыхтоўкі праз ФЗВ клясава-свабоднага рабочага, з марксысцка-ленінісцкім сьветапоглядам і звычайна ў даве шай замежнай тэхніцы, прэзідыум лічыць паставіць пытанне перад ВСНГБ аб утварэнні спецыяльнага фонду рэагавальнасці імя 10-годдзя для фабзавучаў.

3. Асабліва ўвагу профарганізацыі павінны ўдзяліць на капітальнае будаўніцтва ФЗВ.

Прэзідыум прапануе ўсім фабрычна-заводскім камітэтам, у межах якіх ё дуюцца новыя, альбо рэка-суючыя старыя школы, арганізаваць групу кантролю за сьвечасовым выкананнем пільны будаўніцтва новых школ і іх абсталявання і прадстаўнікоў ФЗК, комсомолу і г. спадарчых арганізацыяў.

4. Улічваючы недахоп належнага інструктарскага персоналу, асабліва ў сувязі з павяльненнем лютаўскага набору ў ФЗВ, Прэзідыум ЦСПСБ абавязвае ўсе профарганізацыі вылучыць 50 лепшых, старых, якія кваліфікаваны рабочых у арніку на сталую работу ў якасці інструктараў ФЗВ.

Прэзідыум ЦСПСБ устанаўляе пераходны сьч. імя 10-годдзя ФЗВ.

5. З 5-га па 25-е красавіка 1931 г. правесці лухадальнік абсталявання школ ФЗВ.

Будвуч—гэта:

130 ударнікаў, 16 ударных брыгад

Белыя сьцені. Паміжшкольнае, по-інае думу. Прадвуч бач усяіх праграм, як дадзена. У вучняў неадназначна. Шмат непараўкаў. Гас мадарніці велікі дрэнна адносяцца да будвуча.

На вучобе ня лепш.

Гэтае было два гады таму назад. Зараз будвуч Мендзяржбу—адна з буйнейшых аддзяленняў падрыхтоўкі кваліфікаванай рабсцы для будаўніцтва. Ужо зараз, дзёнамі старанна вучыць будвуча, свечасова сьвечаны цэлы рад аб'ектаў.

Зараз будвуч гэта—130 ударнікаў, 16 ударных брыгад. Соц.набор

ніцтва, ударніцтва ў штодзённай працы.

У будвуча пачаліся вытворчыя маніўры на будаўніцтва, якія зараз праводзіцца комсомольскім колектывам Мендзяржбу—Менская кантора Мендзяржбу—аддзялення прэм'явала 50 вучняў школы.

У ліку прэм'яваных рабочых будаўніцтва-вынаходцаў—вучні будвуча.

Будвуч сёння значна адрозніваецца ад будвуча былога.

Будвуч расце.

Сёма Крыткоўскі.

Раўняцца па лепшых

3 пастановы прэзідыуму Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР

Недакоячы вялікае значэнне школам ФЗВ у вырашэнні задач падрыхтоўкі кваліфікаваных рабочых кадрў, прэзідыум ВСНГ БССР паставіў:

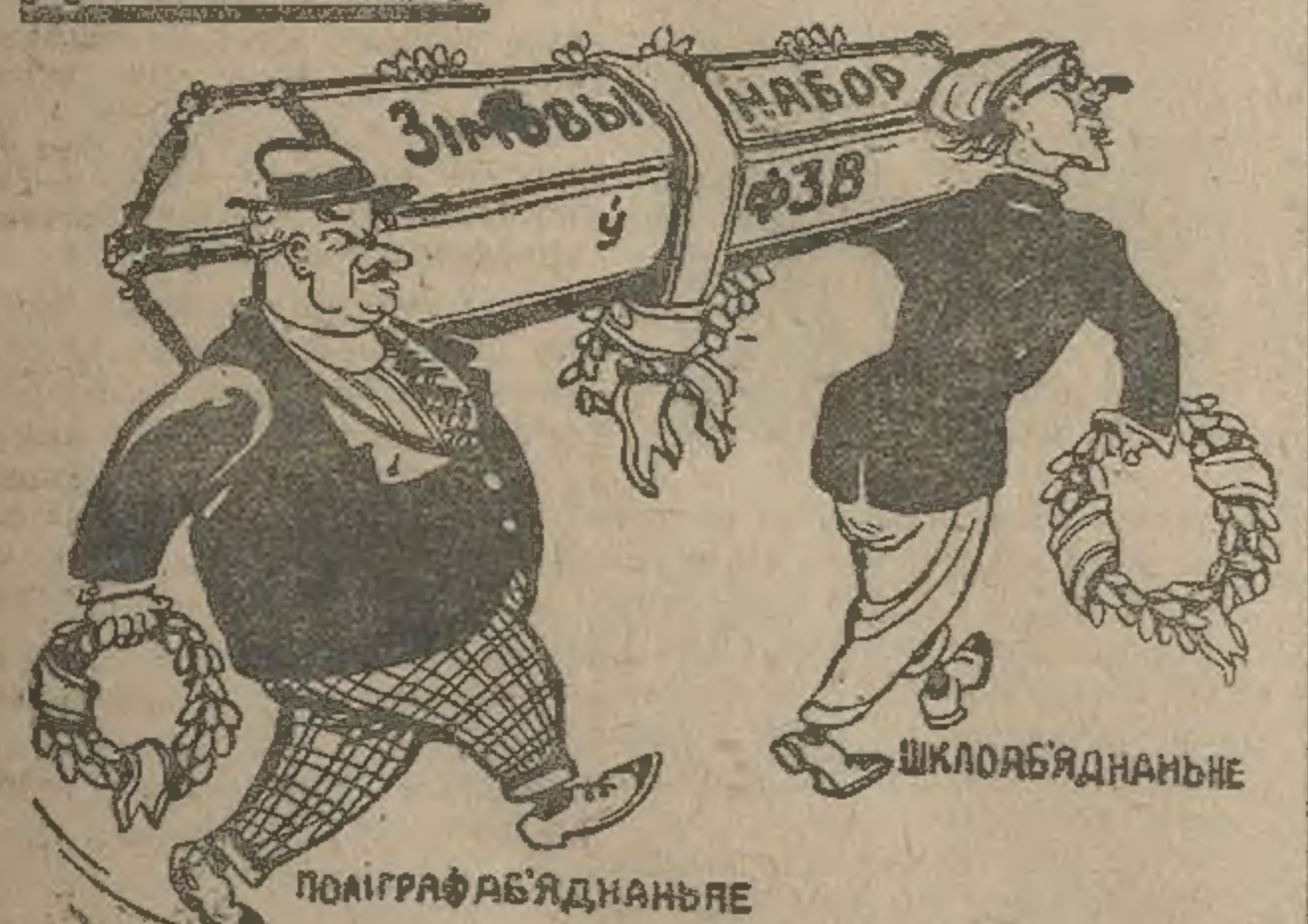
У адзнаку дзесяцігоддзя ФЗВ, выдзяліць пяць прэмій для прэм'явання лепшых школ, як-та:

Об'ект патрэбна будаўніцтва (звыш вызначаных лімітаў на капітальнае будаўніцтва) школ ФЗВ за кошт фонду Аддзелу Кадрў і г. д.

заўкомамі і ячэйкамі ЛКСМБ, распрацаваць практычныя меры-прыемы для дасягнення пашырэння школ ФЗВ з тым, каб яны рыхтавалі ў першую чаргу кваліфікаваных рабочых на больш дэфіцытных професіях.

Ускласці на заводкіраўніцтва адказнасць за якасць падрыхтоўкі і драў праз ФЗВ, дзея чаро абвясціць іх прымяць актыўны ўдзел у пасавоцны ўсёй працы школы (вытворчае і тэ-

Да юбіляру

ПОМІЖШКОЛЬНАЕ

Уг. облі...

Капітальна-будаўніцтва школ ФЗВ лічыцца ўд. ным і пазач. грым. Усім аб'явілі ным і прадпрыемствам замацаваць за школам ФЗВ пэўную частку новага абсталявання, якое прадпрыемства атрымаюць на працягу 1931 г.

Заводакіраўніцтвам, сумесна з фаб-

рэтэчнае навукавыя, грамадзка-пэ-тычнае выхаванне і г. д.).

Лічыць мэтазгодным склікаць Ус-беларускую канферэнцыю школ ФЗВ, даручыўшы сектары Прамкадраў устанаўліць тэрмін склікання і абвясціць праца.

... У дзіраў, на то клавовую, ня то нахштат ня, фабзавучнікі пачалі пагаць усяляе рызье, якое толькі магло хаць-б на што-поле-чы прыдацца. Часта прыходзілася

„сілу і жыццё аддам за варшаву“

Ударніца-фабзавучніца Рагожына

— Я памятаю,—пачаў Матвей Жыткоўскі,—я ў 1923 годзе сабраў нас, групу рабочых падлеткаў з гомельскага заводу „Ланцукі-кага“, і рашылі арганізаваць фабзавуч. Пачыналіся адвадзася пера-рочнымі сямейнымі: былі толькі тры пары сямейных, вісуды ня вартых сямейных цэсвоў, і толькі. Ня было назват паміжшкольна. Але хлопцы ня тужылі, з агэньком узяліся за працу. Разам з двума рабочымі заводу, што былі вылучаны на пасады інструктараў, бегалі фабзавучы ў пещуках хаць-б малюсенькай жыллошчы для аістэрні, рыліся ў рудых лому, бруду, шукалі частак для арганізацыі май-стэрня.

— Было цяжка, вельмі цяжка. Але хлопцы упартыя. Яны дабіва-ліся свайго: ва што-б там ні стала арганізаваць фабзавуч.

Адміністрацыя заводу адбілася: — Яшчэ няшчаснае на сваю галаву. І так дрэнна на заводзе, а вы як смала аб нейкім фабзавучы.

Аднак хлопцы рух не апуськалі, упарта напіралі. І вось—першая перамога: фабзавучу далі майстэрню.

— Варшавіты, што знаходзіцца ў школе,—кажа Вольга засталіся з часоў „цара Гароха“ і скачудь ка-залаі, баішся, каб работа не сапса-валася. Але гэта ня значыць, што каіі цяжка, дык ня трэба праца-ваць: надварот, н-абходна па пры-кладу старых фабзавучнікаў пера-магаць цяжкасці, давесці, што ня глядзячы на ўсе рагаткі мы можам і будзем працаваць. Усе сілы і жыццё аддам за варшаву...

Гульні волескі, у якіх патачу-ла вялікая валя, не далі магчы-масці дагаварыць Вольга. Мы зір-

адрывацца ад працы. Бывае пачне-ліць мала-налейшы дожджык—з даху ручном вада:

— Дах ад сонца, а не ад даж-джу,—смяяліся фабзавучнікі, за-крываючы фанерай двірны дах.

Праўда, сёння гэта здаецца смяшным, але так было. Успомніш, дык несе ня верыцца, як гэта ма-гло ўсё так перамагці.

Матвей Жыткоўскі скончыў. Тры-буоў займалі адзін ва адным фаб-завучы-ударнікі, што рыхтуюцца для паспяховага наступу, для аўда-дання колькасці і якасці па-казчыскамі прамоўляльна.

— За добрую працу па тэорыі і практыцы прамоўляльна касыёнам ударнік Круцкоў. За ім ідуць: Под'зе, Барысенька і шмат ішых. Дзесяткі ударнісаў прэм'ююцца.

Вольга Жэвіч—ударніца, як і ўся школа, яна—шокар.

— Варшавіты, што знаходзіцца ў школе,—кажа Вольга засталіся з часоў „цара Гароха“ і скачудь ка-залаі, баішся, каб работа не сапса-валася. Але гэта ня значыць, што каіі цяжка, дык ня трэба праца-ваць: надварот, н-абходна па пры-кладу старых фабзавучнікаў пера-магаць цяжкасці, давесці, што ня глядзячы на ўсе рагаткі мы можам і будзем працаваць. Усе сілы і жыццё аддам за варшаву...

Гульні волескі, у якіх патачу-ла вялікая валя, не далі магчы-масці дагаварыць Вольга. Мы зір-

Ударніца-фабзавучніца Язвіч

булі на спэну: там фабзавучнікі ба-гамолаў, адзін з бузацёрных хлоп-цаў, выступаві з адказнымі словам ад імя гомельскіх фабзавучнікаў:

Фабзавучы—но! (ён паказаў вылікі палец правай рукі) Хлопцы на вя-лікі палец! Пацуюць,—зараз Орг. аддзелу ЦК ЛКСМБ, Мелай—ін-структар бел. бюро ЦК чыгунач-нікаў, Гурэвіч і Сідарук—у „Чырвонай Зьмене“, Матвей Жыткоўскі—нам. Загадчыка школы ФЗВ Ліцкевіч Ніна—ней-най шышкай у рабіннай страх-насе, Васілюскі Валодзя—самы бузацёрны з фабзавучнікаў—брыгадёр лепшай ударнай бры-гады заводу імя Ланцукікага...

Прамова зусім прастая, словы слязіны і праўдзівыя...

24—гэта лічба вучняў першых дзён існавання Го-ельскага ФЗВ чы-гуначнікаў, 1200—лічба на сёнь-нежні дзень, 24 і 1200,—якая розь-ніца!

Вырас і акрэд фабзавуч за час свайго існавання, за час упартай бізальтаснай барацьбы комсомолу з усімі тым, хто ведацтваў фаб-завуч

Перамога—на вачох. Можна ўпаў-ніцца: 24 і 1200 аскараві за ўсё аб гэтым гаварыць.

Цішка Верны.

НЕ ІГНАРАВАЦЬ РАШЭНЬНІ ЗЬЕЗДАУ

Полацкая арганізацыя комсамолу яшчэ не разгарнула вайсковую работу

„У шэрагах комсамолу не павінна быць месца тым, хто не даацэньвае неабходнасьці вайскавай падрыхтоўкі“ (IX зьезд УсёлКСМ)

9-ы Усесаюзны зьезд комсамолу сказаў: „той актывісты—не актывісты і той комсамалец—некомсамалец, які ня мае самых элемэнтарных ведаў па вайсковым. Між тым, да гэтага часу мы не глядзім вялікую бяздзейнасьць некаторых комсамольскіх арганізацый у вайскавай падрыхтоўцы.“

Аб гэтым з усёй яскравасьцю гаворыць зьмешчаны ў сьнежнічным нумары матэрыялы з некаторых раёнаў і ячэек БССР.

Вялікая частка комсамольскага кіраўніцтва камітэтаў і ячэек не даацэньвае вайскавай падрыхтоўкі. Рашэньне 9-га зьезду УсёлКСМ і 10 зьезду ЛКСМБ, а таксама маршруты бачвой падрыхтоўкі, высунутыя „Комсомольской Правдой“, да гэтага часу шмат кім не праводзяцца ў жыццё.

Рад комсамольскіх ячэек ня выканаў задач першага маршруту і ў прыватнасьці 100 проц. ахопе і ўступленьні комсамольцаў у Асаавіяхзм і Аўтодар.

Мы лічым блысчывым, што ў Барысаўскім раёне, опартычнае кіраўніцтва, замест мобілізаваць комсамольскія сілы вакол выкананьня рашэньняў комсамольскіх зьездаў, распустыла курсы па вайскавай падрыхтоўцы. Мы таксама ня можам абыйсьці моўчкі таго факту, што ячэйка МРВ пас. праваліла набор у вайсковыя школы толькі таму, што ня была праведзена належная растлумачальная работа вакол гэтага мерапрыемства.

У шэрагах комсамолу не павінна быць месца тым, хто не даацэньвае неабходнасьці вайскавай падрыхтоўкі, і тым хто не вядзе штодзённа вайскавай работы“ (з рэзолюцыі IX зьезду УсёлКСМ па справах ЦК УсёлКСМ).

Абмежаваліся дакладамі

Чыгуначная ячэйка „МРВ“ па-сажырскай—яскравы паказчык таго, навожы комсамольскіх колектыў Менскага вузла надбайна адносіцца да вайскавай справы.

Аб маршрутах бачвой падрыхтоўкі „толькі заслухалі дэклэ“, але ж аб іх нічога ні ведае.

Аб колькасьці комсамольцаў, членаў асаавіяхзму, сэкратар ня ведае. „Я гэтым не займаюся, а высьветліць гэта можна толькі шляхам апрасу кожнага комсамольца“.

Колькі комсамольцаў ахоплена вайскавай вучобай, сэкратар ячэйкі таксама ня ведае.

Аб мэтах сацсаборніцтва і ўдзячэньня ў вайскавай працы ячэйкі гаворыць ня прыходзіцца.

Вучпрофсоз не дапамагаў прыцягваць рабочую моладзь да вайскавай вучобы.

Падшэфнай часткай ячэйкі зьяўляецца 3-я вучэбная батарэя Н-скага арт. палка. Уся дапамога падшэфнікаў у галіне вайскавай выразіцца толькі ў дакладах.

Комсамольскіх колектыў і Гарамаў аўсім ня кіруюць комсамольскай ячэйкай у галіне вайскавай работы.

Трывожныя сыгналы з Полаччыны

Комсамольская арганізацыя Полаччыны не пераклалася на бавявы рэйкі для ажыццэўленьня рашэньняў комсамольскіх зьездаў у галіне вайскавай падрыхтоўкі.

У такім комсамольскім колектыве, як гута „Труды“, дзе налічваецца звыш 200 комсамольцаў і вялікая колькасьць рабочае моладзі, вайскавая работа зьрываецца.

Вайсковыя куток пры гудзе—у поўным заняпадзе. Вайскавай вучобай ніхто ня цікавіцца і куток ператвараецца ў вайскавае ў... шахматна-шахматы.

Комсамольскіх колектыў нічога не абавязвае, каб правесіць набор у вайскава-тэхнічныя школы, а дараз у колектыве наглядзецца туды цяга. Комсамольскіх колектыў не садзейнічаў нават і тым комсамольцам, якія добраахвотна хочучь паступіць у вайсковую школу.

Ня лепш з вайскавай вучобай у іншых ячэйках і колектывах Полаччыны. Бюро Гарамаў ЛКСМБ не даацэньвае і айнай падрыхтоўкі і візітх дырэктыву не дае.

Бюро РК ЛКСМБ Полаччыны, як відаць думае паставіць сябе ў „позу“ унтар-офіцэрскае ўдавы, якая сама сябе высекала—(Косараў на 9-м зьездзе УсёлКСМ.)

Мяла.

На вайсковых занятках

У БАРАЦЬБЕ ЗА ГЕНЭРАЛЬНУЮ ЛІНІЮ...

„Адапнасьць вайскавага комсамольскага арганізму і адпаведнасьць рашэньняў Усёй арганізацыі—гэты актывізм у колгасе і яго актывізм у вайскавай падрыхтоўцы“—так сказаў у сваім дакладзе тав. Салтанав на 9-м зьездзе.

Прапрапоўваючы гэтыя важныя рашэньні, комсамольскія арганізацыі павінны павялічыць іх уласны актывізм, каб іх усвоіць, але і за кожную асобіну выхаваньне іх.

О гаварыць М. кавалерыйскага падка мела ў сваім складзе 41 комсамольца-аднаасобнік і 12 комсамольца-аднаасобніца. Такіх аднаасобнікаў было прызнана ненормальным. „Разгаварыць работу, зрабіць аднаасобнікаў колгаснікамі“—так рашыла бюро і ўся арганізацыя.

Праводзячы падрыхтоўчую растлумачальную работу напярэдні гады Чырвонай арміі, бюро колектыўнага сабраў усіх комсамольцаў аднаасобнікаў. Сход усебакова абга арыў гэты пункт і рашыў: „усім комсамольцам-аднаасобнікам уступіць у колгас, аб чым падаць належныя заявы і пазнаць па месцу жытэрства“.

Сказана—зроблена. З 41 чалавеча 15 ужо ўступілі ў колгасы. З 15-ці месці адказы яшчэ не паступілі, але і гэтыя будуць колгаснікамі.

Вось яшчэ адзін яскравы ўзор. Комсамалец Мазырчук на пасланую ім заяву атрымаў ад бацькоў адказ: „не жадаем быць у колгасе і цябе ня раім“.

Комсамалец Мазырчук не разгубіўся, другі раз напісаў ліст, яшчэ

растлумачыў. Аднак нічога не дапамагло, бацькі ня слухаюць.

Мазырчук ня можа выступаць супроць рашэньняў 9-га зьезду комсамолу, і піша ў сельсавет наступную заяву:

„Вылучце частку маёй маёмасьці і перадайте існуючаму колгасу. Жадаю адразу з арміі прыехаць колгаснікам. Адгэтуль лічце мяне сябрам вашага колгасу“.

Комсамольцы каўпалка на гэтым сваю работу скончылі. Яны добра ведаюць аб тым, што комсамалец абавязан правесіць работу з беспартыйнымі чырвонаармейцамі, якія яшчэ не зьяўляюцца колгаснікамі. Таму па эскадронах, на ўзвод х—за работу! У выніку толькі па 4-му эскадрону 24 чалавекі ўступілі ў колгасы.

Работа, зьвязаная з падрыхтоўкай да бальшавіцкай сяўбы не прайшла міма комсамольскай арганізацыі палка. Масавы сэктар комсамольскай арганізацыі ўзяўся за тое, каб усе комсамольцы па малі лісты да хаты аб значэньні бальшавіцкай сяўбы, таньня бібліятэчкі з літаратурай аб другой бальшавіцкай.

Комсамольцы палкавай школы першыя адгукнуліся і заклілі яшчэ таньня бібліятэчкі. Шляхам соцыялістычнага саборніцтва ўся арганізацыя палка была ўцягнута ў распаўсюджваньне літаратуры сярод беспартыйных таварышоў.

Але ня толькі ў чырвонаармейскім

казарме комсамалец змагаецца за генэральную лінію партыі.

Выяжджаючы на практычныя за яткі на вёску комсамол дапамае парт-аганізацыі праводзіць работу па колектывізацыі.

На апошніх практычных занятках, лязкуючы прадэманстраваньне, новыя аднасобнікі ўступілі ў колгас.

Вось яшчэ прыклад. Сэкратар ячэйкі комсамолу, тав. Машынін, які ехаў на дзесяць сутак да хаты ў вёску Усход, Людзінаўскага раён. (Зах. обл.), за так кароткі тэрмін, лязкуючы праяўленай энэргіі, нас ойліваўся, арганізаваў к лгас, куды ўступіла 30 гаспа арак і сабраў 80 руб. на пабудову дырыжабля „Клім Вара млаў“. На сходзе колгаснікаў новаарганізававага колгасу, у сувязі 13-й галавінай Чырвонай арміі, Машынін арганізаваў ячэйку Асаавіяхзму, у якую ўступіла 45 чалавек.

Аб рабоце тав. Машыніна можна меркаваць па таку водзку, які прыслалі з раёну: „Дзякуем камандваньню за работу чырвонаармейца тав. Машыніна і просім адпусьціць яго на дапамогу ў правядзеньні падрыхтоўчай работы па сяўбе“.

Можна было-б прывесці яшчэ шмат і шмат фактаў, але гэтага досыць для таго, каб зрабіць вывад: арыме ія комсамольцы п-бальшавіцку дзяруцца за генэральную лінію партыі, настойліва вым няваю рашэньні комсамольскіх зьездаў.

Г. ШЫФРЫН.

Мала высунуць ідэю, трэба дапамагчы яе ажыццявіць

На перадавыя пазыцыі

30 красавіка „Чырвоная Зьмена“ высунула лэзунг: „Лік відзем абязьлічку ў колгасах і саўгасах“. Пад гэтым-жэ лэзунгам газета высунула і рад практычных мерапрыемстваў для барацьбы супроць абязьлічкі. З красавіка ў рэдакцыі „ЧЗ“ адбылася нарада спецыялістаў, якія цалкам ухвалілі гэтыя мерапрыемствы.

Каб практычна дапамагчы комсамольскім ячэйкам і колгасам рэалізаваць лэзунг ліквідацыі абязьлічкі, рэдакцыя „Чырвонай Зьмены“ накіравала ў Лёзьненскі раён спецыяльную брыгаду пад кіраўніцтвам агранома, супрацоўніка рэдакцыі.

Перад брыгадай пастаўлены задачы:

Дапамагчы колгасам падрыхтавацца да вясеньняй сяўбы.

Складзіць канкрэтны вытворчы опэрацыйны плян работы колгасу.

Дабіцца правільнай расстаноўкі рабочай цягавай сілы, ашчадных адносін колгаснікаў да маёмасьці і інвэнтару.

Павісьць вытворчасць і якасьць працы і працоўную дысцыпліну.

Арганізаваць брыгады колгаснікаў для выкананьня паасобных відаў работ у час вясеньняй пасеўнай кампаніі і ўсяго гаспадарчага году.

Перавесці ўсю працу колгасаў на зьдзелшчыну і аплату па працэднх і якасьці працы.

Разам з гэтым, брыгада на практыцы перанясе ў колгас вопыт добра арганізаванай работы колгасу „Гігант“ (Украіна) з тым, каб гэты вопыт пасяля быў перанесены ва ўсе колгасы Беларусі.

Брыгада дапамагае комсамольскай арганізацыі практычна ажыццявіць рашэньні 9 зьезду УсёлКСМ аб тым, што „кожны комсамалец-колгаснік павінен быць арганіатарам мас на справу соцыялістычнай перабудовы вёскі, ударнікам-рацыяналізатарам, які даваў-бы рэкордныя нормы выпрацоўкі“.

Праз тыдзень „Чырвоная Зьмена“ пачынае сыстэматычна асвятляць практыку працы на ліквідацыі абязьлічкі ў колгасе Лёзьненскага раёну.

Л. ШЫФ

адразу акунуўся ў практычную работу па кіраўніцтву комсамольскай арганізацыяй.

Спачатку ён абіраецца сэкратаром буйнейшага вытворчага колектыву зав. „Бальшавік“, потым, праз некаторы час, на раённай канфэрэнцыі 6. Ляўаўскай арганізацыі абіраецца асноўным прадаўніком РК, дзе працуе ў якасьці старшын бюро павяраў. Аднак, на гэтай працы ён быў ня доўга. ЦК ЛКСМБ адклікаў яго для работы нам. заг. орг. аддз-ту, дзе к. Шыф і працаваў адна на ўзмацненьню радоў беларускага комсамолу.

Праз некаторы час волай партыі тав. Шыф быў перааінуты на важнейшы аддзел фронт, гаспадарчую работу, дзе і працаваў у якасьці дырэктара рымарнай ф-кі „Усход“. Тут тав. Шыф з уласцівай яму энэргіяй аддаўся гаспадарчай рабоце па ліквідацыі прываваў, якія меліся на гэтай ф-цы.

Нядоўгае валадое жыццё тав. Шыфа было жыццём актывістага-бальшавіка на ўсім працягу прабываньня яго ў радах партыі і комсамолу.

Група таварышоў:

Паякоў, Гайдуневіч, Юр'янец, Старобінец, Гасьперскі, Гуткін, Пацкоў, Пятровіч, Гуманаў, Райхельсон.

Тав. Шыф рос, выхоўваўся ў радах ЛКСМБ і з першага часу свайго ўступленьня ў рады комсамолу

Адказы рэдактар МІХ. ПЛАТАУ.